

Oddział Wojewódzki w Tarnowie

Wojewódzki Konserwator Zabytków

mgr inż. Olgierd Wójcik

ul. Konarskiego 15

33 - 100 TARNÓW

=====

Dotyczy: grobów powstańców z roku 1863 .

Planowany na dzień 19 stycznia b.r. odczyt prof. dr hab. Andrzeja Kunisza: połączony z otwarciem okolicznościowej wystawy na temat udziału m. Tarnowa i Ziemi Tarnowskiej w powstaniu 1863 roku, przypomina, że właśnie miała 130 rocznica wybuchu tego zrywu wolnościowego.

Na Starym Cmentarzu w Tarnowie znajduje się 1 centralny oraz 52 groby powstańców z roku 1863 oraz groby 2 lekarzy, którzy leczyli rannych uczestników walk, przywiezionych tutaj z pól bitewnych za Wisłą.

Wydaje się, że byłoby celowe, z tej okazji przeprowadzić kontrolę stanu zachowania grobownictwa powstańczego i podjąć ew. niezbędne prace zabezpieczające.

Dla przyspieszenia i ułatwienia tej akcji - przesyłam w załączeniu "Wykaz nagrobków powstańców z roku 1863 na starym cmentarzu, wyciąg z inwentaryzacji".

Jednocześnie wyjaśniam, że wsłuzwane lokalizacji poszczególnych obiektów odnoszą się do Planu Piechnika z ok. roku 1930, a dane dot. t.zw. "Kwatery Zasłużonych", znajdującej się w K V tego planu, są zaktualizowane w oparciu o szkic Józefa van Marcke da Lumen, b. zarządcy cmentarza. Szkic ten, formatu A4 znajduje się w zbiorach Archiwum Państwowego w Mościcach. Przy okazji - zwracam uwagę na niebezpieczeństwo likwidacji niektórych grobów powstańczych z uwagi na ich nieoporność, opuszczenie i zaniedbanie z braku krawnych i powinowatych.

Tragnę również zaznaczyć, że w roku 1963 nie dokończono oznakowania tych grobów ujednoliconym emblematem projektu inż. arch. Witolda Głębort - Studnickiego.

Złączę wyrazy szacunku.

mgr inż. Witold Gryl
Starowolskiego nr12
33 - 110 Tarnów 2

Załącznik: 1 wykaz, jak wyżej.

Wykaz nagrobków powstańców z roku 1863
na starym cmentarzu w Tarnowie - wyciąg
z inwentaryzacji.

Ep.	Pas Kwatera	Imię i nazwisko	Forma nagrobka	Zakres wymaganych prac	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	K 1- 3	Dr Stanisław Tokarz	Obelisk marmurowy	Odnówić napis	Uperządkować otoczenie
2.	" - 27	Jakub Majchrowski	Obelisk marmurowy	Odn. napis i ogr. żelazne	"
3.	" - 34	Eugeniusz Medelski	Obelisk z piask.	Odnówić napis	"
4.	" - 78	Wojciech Wolski	Obelisk marmurowy	Umieścić napis: Wojciech Wolski, weteran z r. 1863 + 24. IV. 1936	/Grób rodziny Zmarzłych, brak napisu o Wolskim /
5.	" - 195	Dr Karol Grabowicz chirurg	Pomnik na obramowa- niu	Odnówić napis	/lekarz powstańców/
6.	Pas III	Adam Buszczewski	Obelisk marmurowy	Odnówić napis	Uperządkować otoczenie
7.	" 11	Władysław Rylski	Gróbwiec nadziemn.	Odnówić napis	"
8.	" 19	Adolf Vayhinger	Obelisk marmurowy	Odnówić napis	"
9.	" 20	Adolf Kamieniebrodzki	Nagrobek kamienny kapliczkowy, uszk.	Uzupełnić zwieńczenie odnówić napis	"
10.	" 38	Witold Rogoyski	Gróbwiec nadziemny	Odnówić napis i drzwi żel.	"
11.	" 56	Jan Drozdowski	Obelisk kapliczkowy	Odnówić napis i ogr. żelazne	"
12.	" 91	Wacław Schultz	Obelisk kamienny, na konsoli tablica	Osadzić odspojoną tablicę, odnówić napis	"

1.	2.	3.	4.	5.	6.
13.	Pas II 135	Augustyna Kasprow	Wagrobek kapliczkowy	Odświeżyć i odnowić napis	/Grób Wojnarowiczów i Pachowiczów/.
14.	K III 50	Franciszek Koźłataj	Krzyż drewniany na mogile ziemnej.-	Pomalować krzyż, odnowić napis ew. wykonać stałe obramowanie	Uporzędkować otoczenie x/
15.	" 173	Walenty Muszyński	płyta kamienna z krzyżem, b/ napisu	Umieścić napis: Walenty Logończyk - Muszyński, weteran z r. 1863, ziemianin, +23.X.1914 r.-	Zagrożony likwidacją!
16.	K IV 39	Dr Emanuel Starkel	Krzyż kamienny, uszkodzony, brak tablicy	Umieścić napis: Dr Emanuel Starkel, weteran z r. 1863, ur. 1845, +19.V. 1874. Naprawić krzyż kamienny.	Uporzędkować otoczenie
17.	" 85	Rech Szumowski	płyta kamienna	Odnowić napis	" x/
18.	K V 1	Józef Godfrejow/syn/	Obelisk marmurowy	Odnowić napis	"
19.	" 3	Michał Otfinowski	/nowy nagrobek na -mogile ziemnej/.	Nie wymaga naprawy	"
20.	" 5	Alfred Ludwik Jan Le Riche Coligny de Paul	Krzyż żel. na cokołe z piaskowca, napis nieczytelny	Odnowić krzyż i napis, wykonać obramowanie mogiły ziemnej	"
21.	" 6	Ferdynand Walezczyński	-nagrobek znormalizowany z krzyżem żel.	Odnowić krzyż i napis, wykonać obramowanie	"
22.	" 11	Józef Trecki	nagrobek znormalizowany, bez napisu	Umieścić napis: Józef Trecki weteran z r. 1863, ur. na Wileńszczyźnie 25. III. 1841, zmarł 17. I. 1918 r.	"

x/ Zagrożony likwidacją

1.	2.	3.	4.	5.	6.
23.	K V 28	Leon Lewandowski	Nagrobek kamienny, kapliczkowy	Odnowić napis	Uporządkować otoczenie
24.	" 37a	Józef Rhode	Obelisk na obramowaniu kam.	Odnowić napis. Uzup. kamieniarkę	"
25.	" 39	Karol Krupski	Nagrobek znormalizowany, bez napisu	Umieścić napis: Karol Krupski, weteran z r. 1863, + 28. IV. 1921 r.	"
26.	" 41	Hilary Kołodziejowski	Krzyż żelazny na cokole kam.	Polować krzyż, odn. napis	"
27.	" 42	Stanisław Jordan Stojowski	płyta kamienna	Odnowić napis: Stanisław Jordan Stojowski, weteran z r. 1863, ur. 1806, zmarł 15. I. 1891 r.	Uporządkować otoczenie
28.	" 43	Jan Gąsior	Nagrobek znormalizowany, bez napisu	Umieścić napis: Jan Gąsior porucznik wojsk gen. Langiewiczza, ur. 1844, zmarł 6. VII. 1921	"
29.	" 44	Jan Rydzyński	Nagrobek z konsolą	Odnowić napis	Uporządkować otoczenie
30.	" 46	Władysław Szczepankiewicz	Nagrobek znormalizowany bez napisu	Umieścić napis: Władysław Szczepankiewicz, porucznik wojsk gen. Langiewiczza, grupy Czajkowskiego	"
31.	" 47	Walenty Raczyński	Nagrobek znormalizowany bez napisu	Umieścić napis: Walenty Raczyński, porucznik wojsk gen. Langiewiczza, grupy Czajkowskiego, ur. 1845, + 19. I. 1925	"
32.	" 48	Franciszek Rabura	Krzyż żelazny na cokole kamiennym, gr. podziemny	rementowany w r. 1920, stan nie wymaga żadnych uzupeł- nień, poza bieżącą konserwacją	"

1.	2.	3.	4.	5.	6.
33.	K V 49	Grobowiec zbiorowy powstańców z r. 1863	Krzyż żelazny na nieregularnej piramidzie kamiennej-		Odnowić wszystkie napisy i godła, uszczelnić rozspojenia, zakonserwować łańcuchy og uzupełnić kamieniarkę, wykonać brakujący stały wieniec, dodać tablicę o treści: Władysław Ambroziewicz, weteran z r. 1863, przeżył lat 72, +20. IV. 1917.
34.	" 111	Jan Udrycki	nagrobek znormalizowany, bez napisu		Wykonać napis: Jan Udrycki weteran z r. 1863, ur. 1827, + 15. I. 1907
35.	" 51	Walerian Staszewski	krzyż kamienny na cokole		Uzupełnić kamieniarkę i odnowić napis Uperządkować otoczenie
36.	K"VI 14	Ks. Atanazy Say	Ślad murewanego grobowca na ścieżce, bez napisu i bez krzyża		Ekshumować do grobu Bernardynów lub wykonać nagrobek znorm. z napisem: Ks. Atanazy Say, weteran z r. 1863, przeżył lat 64, +25. II. 1900
37.	" 52	Dr Józef Starkel	Cokół kamienny, bez zwieńczenia, ogrodzenie żel. uszkodzone		Wykonać podstawowe prace zabezp. /lekarz Zrekonstruować zwieńczenie wg wskazówek ~~MGZ~~ PTTK w Tarnowie. powst./.
38.	K X 2	Edward Litwiński	Płyta betonowa z konsolą		Odnowić napis, uperządkować otoczenie
39.	" 29	Kazimierz Ołpiński	Grobowiec nadziemno - podz.		-Odświeżyć elewację grobowca
40.	" 86	Józef Masiewicz	Krzyż drewniany z dużych rozmiarów Chrystusem żel. B/napisu		Odnowić krzyż, umieścić napis: Józef Masiewicz, weteran z r. x/ 1863, +1893. Uperządk. otoczenie
41.	K XIV 1	Dr Emil Psarski	Grobowiec betonowy podziemny z konsolą		Odnowić napis Uperządkować otoczenie
42.	" 3	Ludwik Wilczyński	Grobowiec nadziemno - podz. bez napisu		Umieścić napis: Ludwik Wilczyński weteran z r. 1863, +16. III. 1906 r.

x/zagrożony likwidacją

1.	2.	3.	4.	5.	6.	
43.	K XIV	78	Karol Albrecht	Obelisk kamienny na grobowcu murewanym nadz.-podziemnym	Odnowić napis	Uporządkować otoczenie
44.	"	94	Dr Jan Metzger	grobowiec betonowy nadziemno-podziemny, bez napisu	Umieścić napis: Dr Jan Metzger, weteran z r. 1846 i 1863, ur. 30. I. 1828 + 25. XII. 1906	"
45.	"	136	Wilhelm Müldner	Kaplica Polityńskich	Remont dachu, rynien i rur spust., naprawa drzwi i okien, odnowić tablice, zrekonstr. napis w tympanonie "Mortui vivunt memoriae vivorum"	
46.	K XV	121	Antoni Białaczewski	grobowiec nadz. podziemny betonowy,	Nie wymaga uzupełnień	Pod opieką rodziny
47.	K XVII	3	Aleksander Gutowski	grobowiec podz., z konsolą	Odnowić napis	Uporządkować otoczenie
48.	"	265	N. Wojciechowski	krzyż kamienny, ogr. żelazne	Odnowić krzyż oraz ogrodzenie, przepr. studium hist. i daty z życiorysu umieścić na nagrobku.	"
49.	"	6	Inż. Mieronin Dąbrowa-Laskowski	Grobowiec nadziemno - podz.	Sprawdzić czy umieszczono już napis o treści: Inż. Mieronin Dąbrowa - Laskowski, weteran z r. 1863, ur. 28. X. 1843, zmarł 25. VI. 1916	
50.	K XX	75	Dr Piotr Przykril	Krzyż żelazny na cokole kam.	Umieścić napis: Dr Piotr Przykril, ur. 1806, zmarł 8. II. 1871 r.	lekarz powst.
51.	K XXI	5	Szczęśny Boczkowski	Uszkodzony krzyż kamienny z piaskowca na grobowcu podz.	Zrekonstruować krzyż kamienny, odnowić napis	Uporządkować otoczenie
52.	"	47	Leon Majewski	Grobowiec nadziemno - podz.	Umieścić napis: Leon Majewski, weteran z r. 1863; + 13. X. 1915 lat 65	